

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра практичної психології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ЗП 1. Педагогіка вищої школи

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Сущенко Андрій Віталійович
Контактний телефон	+38(097)001-98-02 (viber)
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	Zoom: ідентифікатор – 249-853-5689; код доступу: 1063
E-mail:	docanvisu@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=1856#section-1
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	
Спеціальність	С 4 Психологія	
Освітня програма	Психологія	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 1	
Цикл підготовки	Загальної підготовки / Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	34
	Лекції	18
	Практичні	16
	Самостійна робота	56
Форма контролю	Залік	
Попередні компоненти (Пререквізити)	Дисципліни першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Психологія»	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	ЗП 5 Методика викладання психології у закладі вищої освіти П 1 Педагогічна практика	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань і практичних навичок щодо організації навчально-виховного процесу в закладах вищої освіти, а також оволодіння психолого-педагогічними засадами викладацької, наукової та просвітницької діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

1) Освітньо-теоретичні: розкрити сутність, структуру, принципи та закономірності функціонування системи вищої освіти; ознайомити магістрів-психологів із сучасними педагогічними технологіями, формами, методами й засобами навчання у вищій школі.

2) Практично-діяльнісні: сформувати готовність до проектування та здійснення освітнього процесу з урахуванням психологічних особливостей студентської молоді; розвинути навички самостійного проведення лекційних, семінарських та практичних занять.

3) Науково-методологічні: забезпечити інтеграцію психологічних і педагогічних знань для аналізу педагогічних ситуацій, вирішення конфліктів та оптимізації взаємодії в системі «викладач – студент»; підготувати магістрів до здійснення науково-педагогічних досліджень у галузі професійної освіти.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- предмет, завдання та категоріальний апарат педагогіки вищої школи, її зв'язок із психологічними науками (педагогічною психологією, віковою психологією тощо);
- сучасну парадигму освіти, тенденції розвитку та реформування вищої школи в Україні та світі (зокрема, вимоги Болонського процесу та європейські стандарти якості).
- Нормативно-правову базу функціонування вищої освіти (Закон України «Про вищу освіту», професійні стандарти викладача);
- закономірності, принципи та зміст навчання студентів у закладах вищої освіти;
- класифікацію та специфіку методів, прийомів та засобів навчання (традиційні, інтерактивні, тренінгові, дистанційні та мультимедійні технології);
- організаційні форми навчання у ЗВО: лекції, семінарські, практичні та лабораторні заняття, організація самостійної та науково-дослідної роботи студентів;
- систему, форми та критерії контролю й оцінювання навчальних досягнень студентів (зокрема, кредитно-трансферну систему);
- особливості студентського віку як специфічної соціально-психологічної та вікової категорії (кризи, новоутворення, формування професійної ідентичності);
- методику виховної роботи у студентському середовищі, принципи формування академічної доброчесності та корпоративної культури ЗВО;
- психолого-педагогічні основи кураторства та керівництва студентськими групами;
- структуру професійно-педагогічної компетентності та психологічні вимоги до особистості викладача закладу вищої освіти;
- основи педагогічного спілкування: стилі взаємодії, психологічні бар'єри в комунікації між викладачем та студентом, методи вирішення педагогічних конфліктів;
- сутність педагогічної майстерності, техніку мовлення, саморегуляцію та профілактику професійного вигорання науково-педагогічних працівників.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- планувати навчальний процес: розробляти робочі програми навчальних дисциплін, плани лекцій, семінарських та практичних занять з психологічних предметів;
- відбирати навчальний матеріал: структурувати наукову психологічну інформацію з урахуванням дидактичних принципів та міжпредметних зв'язків;
- конструювати методичне забезпечення: створювати дидактичні матеріали, підбирати психологічні кейси, ділові ігри та тестові завдання для контролю знань;
- проводити різні форми занять: ефективно читати лекції, моделювати та проводити семінари, практичні та лабораторні заняття;
- впроваджувати інноваційні технології: застосовувати інтерактивні методи навчання, тренінгові технології, метод проєктів та змішане (онлайн) навчання;
- організовувати самостійну роботу: керувати науково-дослідною роботою студентів та їхньою практичною підготовкою;
- встановлювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію: будувати продуктивний діалог зі студентами на засадах педагогіки партнерства та толерантності;
- керувати аудиторією: регулювати групову динаміку студентського колективу, запобігати та конструктивно розв'язувати педагогічні конфлікти;
- враховувати вікову психологію: адаптувати виховний та навчальний вплив до психологічних особливостей студентського віку (періоду пізньої юності та ранньої дорослості);
- об'єктивно оцінювати результати: розробляти критерії оцінювання та застосовувати поточний, модульний і підсумковий контроль знань;
- аналізувати власну діяльність: здійснювати рефлексію професійної поведінки, виявляти помилки у викладанні та корегувати свій професійний стиль;
- займатися самоосвітою: проєктувати траєкторію власного професійно-педагогічного самовдосконалення.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності та/або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Здатність інтегрувати знання з психології та педагогіки для організації, проєктування та керування освітнім процесом у закладах вищої освіти.

Здатність здійснювати науково-педагогічну (викладацьку) діяльність, застосовуючи інноваційні технології навчання, методики викладання психологічних дисциплін та інструменти психолого-педагогічної взаємодії

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

Програмні результати навчання:

РН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади педагогіки вищої школи

Лекція 1. Вища школа як соціальний інститут і педагогічна система.

Лекція 2. Державна політика у сфері вищої освіти України.

Модуль 2. Дидактика вищої школи (Теорія навчання)

Лекція 3. Процес навчання у закладі вищої освіти.

Лекція 4. Методи, форми та технології організації навчання.

Лекція 5. Контроль, оцінювання та моніторинг знань студентів.

Модуль 3. Виховний процес та психолого-педагогічний супровід у ЗВО

Лекція 6. Теорія і методика виховання у вищій школі.

Лекція 7. Психолого-педагогічна взаємодія викладача і студента.

Модуль 4. Управління вищою школою та професійна діяльність викладача

Лекція 8. Викладач закладу вищої освіти як професіонал і педагог.

Лекція 9. Науково-дослідна робота студентів.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. **Вхідний контроль (за наявності):** проводиться на початку вивчення курсу з метою визначення рівня підготовки студентів до вивчення певної дисципліни, або загального рівня підготовки студентів за попередній період навчання. Здійснюється у формі вступного бліц-опитування або тестування.

2. **Поточний контроль:** здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та семінарських (практичних, лабораторних) занять, перевірки завдань самостійної роботи, виконання тестів на Віртуальній аудиторії КПУ. Включає оцінювання теоретичної підготовки (усні відповіді, активність у дискусіях, тести) та перевірку практичних навичок (виконання кейсів, розрахунків, лабораторних робіт, індивідуальних завдань за темами тощо).

3. Семестровий (підсумковий) контроль:

проводиться у формі **екзамену** та передбачає виконання підсумкової контрольної роботи, тесту або завдань (білетів) за матеріалом усього курсу.

Особливість оцінювання: всі види вхідного, поточного і семестрового контролю оцінюється викладачем за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як

середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

$$\text{Підсумковий бал} = (B_{\text{вхід.}} \times k_{\text{вхід.}}) + (B_1 \times k_1) + (B_2 \times k_2) + \dots + (B_n \times k_n) + (B_{\text{екз.}} \times k_{\text{екз.}})$$

де:

$B_{\text{вхід.}}$ – бал за виконання завдань вхідного контролю, виставлений за 100-бальною шкалою (за наявністю); $k_{\text{вхід.}}$ – ваговий коефіцієнт вхідного контролю (як правило $k_{\text{вхід.}} = 0$). Оцінка вхідного контролю не впливає на загальну оцінку з дисципліни і є інформацією для викладача щодо рівня індивідуальної готовності студентів вивчати дану дисципліну);

$B_1, B_2, B_3, \dots, B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; $k_1, k_2, k_3, \dots, k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{\text{екз.}}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою (за наявністю); $k_{\text{екз.}}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + \dots + k_n + k_{\text{екз.}} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ 1 Теоретико-методологічні засади педагогіки вищої школи	100	0,15	15
Лекція 1. Вища школа як соціальний інститут і педагогічна система	100	0,075	7,5
Лекція 2. Державна політика у сфері вищої освіти України	100	0,075	7,5
Розділ 2 Дидактика вищої школи (Теорія навчання)	100	0,15	15
Лекція 3. Процес навчання у закладі вищої освіти	100	0,050	5
Лекція 4. Методи, форми та технології організації навчання.	100	0,050	5
Лекція 5. Контроль, оцінювання та моніторинг знань студентів	100	0,050	5
Розділ 3 Виховний процес та психолого-педагогічний супровід у ЗВО	100	0,15	15
Лекція 6. Теорія і методика виховання у вищій школі	100	0,075	7,5
Лекція 7. Психолого-педагогічна взаємодія викладача і студента	100	0,075	7,5
Розділ 4 Управління вищою школою та професійна діяльність викладача	100	0,15	15
Лекція 8. Викладач закладу вищої освіти як професіонал і педагог.	100	0,075	7,5
Лекція 9. Науково-дослідна робота студентів	100	0,075	7,5
Екзамен	100	0,40	40
Разом	100	1	100
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявності) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	До 10 балів		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач демонструє глибокі системні знання, здатність критично мислити, аналізувати складні проблеми та генерувати нові ідеї. Практичні завдання виконує бездоганно, застосовує творчий підхід у нестандартних ситуаціях. Демонструє високий рівень автономності, самоорганізації та дотримання академічної етики
82–89	B	Добре	Здобувач демонструє вільне володіння програмним матеріалом та професійною термінологією, здатність самостійно систематизувати факти та робити аргументовані висновки. Виконує завдань без помилок, що впливають на суть результату; допускається лише дрібні технічні неточності
75–81	C	Добре	Здобувач демонструє достатній обсяг знань для розв'язання типових та складних спеціалізованих задач, здатність виокремлювати головне, проте аналіз може бути недостатньо глибоким. Виконує завдання за зразком, але потребує уточнень при переході до міждисциплінарних питань. Має здатність самостійно виправити помилки після мінімальної підказки викладача
67–74	D	Задовільно	Здобувач розуміє базові поняття та відтворює матеріал на репродуктивному рівні; здатний виконувати завдання за зразком, але помиляється в аргументації; надає загалом правильні відповіді, але які можуть бути недостатньо структурованими або лаконічними. Потребує допомоги викладача для застосування знань у практичних ситуаціях
60–66	E	Задовільно	Здобувач володіє мінімально необхідним порогом знань (дефініції, ключові дати/формули); відповіді поверхові, знання фрагментарні, завдання виконуються за постійної допомоги викладача. Кількість помилок значна, але здобувач демонструє розуміння загальної суті предмета
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач володіє лише частиною базових знань, проте їх недостатньо для зарахування дисципліни. Не здатний самостійно виконати практичне завдання; допускає грубі помилки в термінології. Наслідки: надається право на повторне складання контрольного заходу
1–34	F	Незадовільно	Повна відсутність знань або ігнорування навчального плану. Відсутність виконаних завдань, неявка на контроль або виявлення грубих порушень академічної доброчесності (плагіат понад встановлену норму, замовлення робіт). Наслідки: обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилаючись на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. <i>Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог</i> У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. <i>Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин</i> У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмеженні або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті». Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові джерела

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (із змінами).
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (із змінами).
3. Національна рамка кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України).

Базові підручники та навчальні посібники

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теоретичні основи. К.: Либідь, 1998.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за моделлю КМСОНП. К.: Центр навчальної літератури, 2016.
3. Галузяк В. М., Шахов В. І. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. К.: Знання, 2005.
5. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. К.: Центр учбової літератури, 2009.
6. Прищак М.Д., Залюбівська О.Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця: ВНТУ, 2019.
7. Туркот В. А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2011.

Джерела на стику педагогіки та психології вищої школи

1. Подоляк Л. В., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Підручник. К.: Каравела, 2014.
2. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: Науково-методичний посібник. К.: ІПППО АПН України, 2000.
3. Козяр М. М. Психолого-педагогічні основи навчання дорослих: Монографія. Львів: Сполом, 2012.

Інформаційні та електронні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: mon.gov.ua (нормативна база, стандарти вищої освіти).
2. Портал «Ера Ерудитів» / Національна академія педагогічних наук України. URL: naps.gov.ua (наукові публікації та концепції розвитку освіти).
3. Електронна бібліотека НАПН України URL: lib.iitta.gov.ua (актуальні дисертації, статті та монографії з методики викладання).